

Nasza Misja, Nasz Cel...

Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska PRO CIVIUM działa w obszarze bezpieczeństwa publicznego, w oparciu o Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2016 roku w sprawie współdziałania podmiotów w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przepadku, a także społecznej kontroli nad ich wykonywaniem (Dz. U. z 2016 r. poz. 2305), angażując się w różne formy zapobiegania zjawisku powrotności do przestępstwa osób pozbawionych wolności.

Uważamy, że poprzez szereg oddziaływań postpenitencjarnych podejmowanych, kompleksowo, wobec sprawców przestępstw możemy zapewnić nam wszystkim, naszym bliskim, bezpieczny rozwój i egzystencję¹.

¹ [...]Readaptacja społeczna osób skazanych na karę pozbawienia wolności ma istotne znaczenie społeczne, gdyż wieloletni pobyt w zakładzie karnym może powodować m.in.: proces przystosowania się do życia w izolacji, utratę dawnego miejsca zamieszkania, rozkład więzi rodzinnych oraz utratę umiejętności zawodowych i społecznych, które można realizować tylko w środowisku otwartym. Skuteczne oddziaływania na skazanych przyczyniają się do zapobiegania wejściu tych osób w ponowny konflikt z prawem, a tym samym mają bezpośredni wpływ na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa społecznego [...] – Raport Najwyższej Izby Kontroli z 27.10.2015, w sprawie „Readaptacja społeczna skazanych...”, KPB-4101-006-00/2014.

Działania Służby Więziennej ograniczone są, z mocy przepisów, do granic wyznaczonych przez mury zakładów karnych. Kuratorzy sądowi sprawują nadzór wyłącznie nad tą grupą sprawców przestępstw, która skorzystała z dobrodziejstwa warunkowego przedterminowego zwolnienia, a jest ona, z roku na rok, coraz bardziej ograniczana. Oznacza to, że Państwo traci jakąkolwiek realną kontrolę nad coraz większą liczbą skazanych opuszczających zakłady karne po odbyciu kary pozbawienia wolności w pełnym wymiarze.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Ministerstwo Sprawiedliwości i Najwyższa Izba Kontroli, wielokrotnie, w wydawanych oświadczeniach, podnosili znaczenie organizacji pozarządowych, które swoją działalnością wspierają instytucje państwowe i samorządowe w społecznej readaptacji więźniów².

Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska PRO CIVIUM czyni to systemowo na wielu płaszczyznach oddziaływań postpenitencjarnych i w oparciu o udział rodzin w procesie readaptacji sprawców czynów zabronionych. W lipcu 2019 r. swoje uznanie i wdzięczność za podejmowane przez Stowarzyszenie inicjatywy wyraził Rzecznik Praw Obywatelskich – dr Adam Bodnar, zachęcając do współpracy w zakresie informowania Biura Rzecznika o problemach wskazujących na możliwość naruszenia praw i wolności obywatelskich.

Reprezentujemy stanowisko, że jeżeli pomożemy pozbawionym wolności, po zakończeniu kary, znaleźć zatrudnienie, uporządkować sferę materialno-bytową (większość z nich boryka się np. z problemami egzekucji, czy windykacji uniemożliwiającymi normalny start), udzielimy wsparcia prawnego, zawodowego oraz psychologicznego w naprawie spraw bieżących, to istnieje, naprawdę, duże prawdopodobieństwo, że obok nas zamieszkają normalni, tj. przystosowani społecznie ludzie. Ułatwiając skazanemu dalsze i prawidłowe funkcjonowanie w miejscu zatrudnienia, lokalnej społeczności, a przede wszystkim – w

² [...]Obok pozostałych środków oddziaływania penitencjarnego, kontakty z rodziną są nieocenione w procesie społecznej readaptacji i należą do podstawowych środków oddziaływania na skazanych [...] - mjr Arleta Pęcunek z Biura Dyrektora Generalnego Służby Więziennej; 24 lipca 2019 roku, w: Holistic News.

rodzinie, powodujemy, że do społeczeństwa nie powracają osobnicy stanowiący permanentne zagrożenie dla nas, naszych rodzin i dobytku. Taki model resocjalizacji sprawdza się w systemie postpenitencjarnym Norwegii, czy Holandii, gdzie aktualnie zamyka się zakłady karne z braku sprawców przestępstw³.

Dlatego Stowarzyszenie stworzyło program „Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych”, skierowany do tej właśnie specyficznej grupy społecznej i ich bliskich. Rodzin, które uważamy za najważniejszy element sprawnego i skutecznego systemu postpenitencjarnego. Wyedukowana partnerka, partner, rodzic, czy inny bliski osoby karanej mają, w zamierzeniu, stanowić pierwszy bufor bezpieczeństwa przed ponowną patologizacją zachowań skazanego.

Stowarzyszenie podjęło działania dwutorowo:

- dla osób pozbawionych wolności:
 - ✓ drukujemy bezpłatne czasopismo „Postpenit”, które w przystępnej oraz nowoczesnej formule reedukuje, wyczuła na kwestie społecznie istotne, uczy właściwych postaw
 - ✓ uruchomiliśmy bezpłatną infolinię „TeleWsparcie” umożliwiającą skazanym kontakt z prawnikiem, psychologiem, czy doradcą zawodowym
 - ✓ oferujemy bezpłatną usługę „Porozmawiaj z Bliskimi”, pozwalającą najuboższym osadzonym podtrzymywać więzi z rodziną, szczególnie dziećmi
 - ✓ realizujemy projekt „Znajdź zatrudnienie z Serwisem”, dzięki któremu osoby mające wkrótce opuścić zakłady karne mogą znaleźć legalną pracę
 - ✓ wdrazamy projekt „Budzę się do Życia” skierowany do kobiet (I edycja), które odbyły już karę pozbawienia wolności, a umożliwiającą im, m.in. powrót na

³ [...]Ponad 50 proc. skazanych na więzienie [...] wraca do przestępstwa już w pierwszym roku po uprawomocnieniu się wyroku. Ponad 25 proc. skazanych popełnia kolejne przestępstwo w ciągu pięciu lat od pierwszego wyroku – wynika z najnowszych statystyk Ministerstwa Sprawiedliwości [...], w: Rzeczpospolita z 14.02.2020 – „Zatrważający Raport Ministerstwa Sprawiedliwości o resocjalizacji więźniów”

rynek pracy, odnalezienie się w roli partnerki i matki, odbudowę własnej tożsamości społecznej oraz podniesienie poziomu samooceny

- ✓ organizujemy ogólnopolskie konkursy dla więźniów mające ich uwrażliwić na wszelkie formy oraz przejawy krzywdy czynionej drugiemu człowiekowi

- dla rodzin osób pozbawionych wolności:
 - ✓ stworzyliśmy sieć interakcji mających za zadanie przygotowanie bliskich skazanego na zakończenie kary pozbawienia wolności i jego powrót do domu⁴, czemu służyć ma m.in.:
 - infolinia „TeleWsparcie” oraz Serwis Internetowy dla Rodzin Pozbawionych Wolności i Osób Skazanych z czatem on-line, dające możliwość uzyskania bezpośredniego wsparcia od prawnika, psychologa, seksuologa, czy doradcy zawodowego
 - organizacja stacjonarnych warsztatów dla dorosłych członków rodziny skazanego oraz uruchomienie usługi „TelePorada” oraz „EduMailing”, podczas których bliscy osoby osadzonej, dzięki kontaktowi z doświadczonymi psychologami, doradcami zawodowymi i fachową literaturą, nabywają umiejętność m.in. wdrożenia tzw. nadzoru rodzinnego nad karanymi oraz rozpoznawania symptomów wskazujących na duże prawdopodobieństwo ich recydywy

Wszystkie wskazane narzędzia mają jeden wspólny mianownik, tj. *poizolacyjny rodzinny i społeczny nadzór nad skazanym* i jego dalszą readaptację, przy aktywnym udziale bliskich i organizacji pozarządowych.

⁴ [...] Jednym z najważniejszych problemów polskiej penitencjarystyki jest od lat zjawisko tzw. recydywy, a więc powrotności do przestępstwa [...] Pedagogika resocjalizacyjna zna ten problem od lat i próbuje uzasadnić tezę, że równoległa praca resocjalizacyjna ze skazanym i jego środowiskiem rodzinnym daje najlepsze efekty [...] – prof. dr hab. Marek Konopczyński w recenzji wydawniczej do „Sytuacji społecznej rodzin osób pozbawionych wolności” Soni Dzierżyńskiej-Breś, w: Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2016

Wszelka pomoc i wsparcie udzielane pozbawionym wolności oraz ich rodzinom realizowane jest w systemie Vice Versa⁵, tzn. pomagamy bezpłatnie skazanemu (spełniającemu kryteria określone w Regulaminie programu „Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych”)⁶ - a jego bliscy, niejako w zamian, realizują powierzone im zadania pozwalające nabyć wskazane umiejętności socjalizujące sprawcę⁷.

Stowarzyszenie działa non profit, nie prowadzi działalności zarobkowej. Utrzymuje się wyłącznie z darowizn i składek członkowskich.

Opracowano: Zespół ds. Administracyjnych

Poznań; 01 lutego 2020 roku

⁵ <http://www.postpenit.pl/system-vice-versa>

⁶ <https://pomocpostpenitencjarna.pl/program/>

⁷ [...] Służba Więzienna wychodzi z przekonania, że proces resocjalizacji nie będzie skuteczny, jeżeli nie będzie uwzględniać tych ludzi, z którymi więzień będzie żył po zwolnieniu z zakładu karnego, a którzy wspomagać go będą w pełnieniu ról społecznych pozostających w zgodzie z akceptowanymi w społeczeństwie wartościami, wzorami i normami zachowań. Dlatego też istotne znaczenie ma kontakt skazanych z ich rodzinami [...] - w: Rzeczpospolita z 24.05.2015 – „Resocjalizacja a relacje rodzinne skazanych”